

**UCHWAŁA NR LVI/432/2023
RADY GMINY MALECHOWO**

z dnia 20 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na
lata 2024-2026.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r.o samorządzie gminnym (Dz.U.2023. poz.40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688), art. 17 ust 2 pkt. 4 w związku z art. 110 ust 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023. poz. 901) Rada Gminy Malechowo uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2024-2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Malechowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Rosiński

Załącznik do uchwały Nr LVI/432/2023
Rady Gminy Malechowo
z dnia 20 grudnia 2023 r.

GMINNY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2024-2026

**MALECHOWO
GRUDZIEŃ 2023**

WSTĘP

Przez niepełnosprawność rozumie się trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wprowadza następujące pojęcia: niepełnosprawności- uwzględniając stan zdrowia człowieka:

- niesprawność- każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- niepełnosprawność - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

W Polsce za osobę niepełnosprawną uznaje się osobę, której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa utrudnia trwale lub okresowo, ogranicza bądź uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych.

Osoby niepełnosprawne, zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego),
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
- o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Osoby niepełnosprawne są szczególnie zagrożone zjawiskiem wykluczenia społecznego, ponieważ na co dzień muszą zmagać się z barierami świadomościowymi w społeczeństwie, biernością, niezrozumieniem i niechęcią, a przede wszystkim niewiedzą. Napotykać liczne problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem w życiu codziennym, rodzinnym, pracy i środowisku sąsiedzkiem. Problemy, wobec jakich stają osoby niepełnosprawne zależą o wielu czynników. Osoby z niepełnosprawnością mieszkające na terenie gminy Malechowo często są pozbawione dostępu do placówek opieki medycznej ze względu na brak transportu publicznego. Niskie dochody własne takich osób powoduje ograniczenie wydatków na

leki, leczenie czy też rehabilitację. Ponadto brak rodziny czy wsparcia rodzinnego powoduje, że osoby niepełnosprawne często nie stawiają sobie celów życiowych, rezygnują z nich, a ich życie koncentruje się na codziennej wegetacji.

Gminny Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2024 – 2026, zwanej dalej „programem” jest spójny z takimi dokumentami jak:

- Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 roku przyjętą Uchwałą NR XXV/182/2020 Rady Gminy Malechowo z dnia 18 grudnia 2020 r.

I. Podstawowe informacje o programie.

Podstawowym założeniem programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami jest podjęcie takich działań osłonowych, które będą zmierzać do nieustannego wyrównywania szans osób niepełnosprawnych względem osób pełnosprawnych jak również dążenie do pełnego rozwoju tych osób. Program obejmuje plan kompleksowych działań w zakresie rehabilitacji leczniczej, zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Program jest dokumentem dalekosiężnym, a jego założeniem jest określenie kierunków działań gminy Malechowo w aspekcie szeroko pojmowanej problematyki osób niepełnosprawnych. Program jest kontynuacją programu osłonowego w zakresie pomocy społecznej skierowanego do osób niepełnosprawnych realizowanego w latach 2016- 2023.

W programie określono cele w obszarze których realizowane będą szczegółowe zadania. Zarazem ogólny charakter zawartych w programie zadań pozwoli na podejmowanie przeróżnych działań i inicjatyw na rzecz zapobiegania, jak również ograniczania skutków niepełnosprawności w różnych dziedzinach życia społecznego i indywidualnego. Program będzie realizowany we współpracy z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz partnerami społecznymi.

Przedstawione zadania będą realizowane we współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi oraz osobami prawnymi poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych niezbędnych do ich przeprowadzenia.

Gmina Malechowo poprzez swoje jednostki organizacyjne koordynuje działania dążące do osiągnięcia założeń niniejszego programu. Te zorganizowane, kompleksowe działania władz publicznych oraz innych podmiotów, winny służyć kształtowaniu, poprawie oraz ochronie warunków i jakości życia oraz wzrostu statusu społecznego osób niepełnosprawnych, jak również umożliwić osobom z ograniczoną sprawnością dostępu do niezbędnych świadczeń i usług zdrowotno - socjalnych oraz rozwiązań technologiczno-organizacyjnych utrzymujących lub

zwiększających szanse niezależnego funkcjonowania oraz aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Podstawowym narzędziem realizacji polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych jest wsparty odpowiednią infrastrukturą legislacyjnoinstytucjonalną proces rehabilitacji leczniczej, psychologicznej, społecznej i zawodowej.

Z danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie wynika, że z roku na rok przybywa świadczeniobiorców otrzymujących pomoc z tytułu niepełnosprawności. Na dzień 31.12.2022 r. liczba rodzin/osób, u których występuje problem niepełnosprawności korzystających ze świadczeń rodzinnych lub świadczeń pomocy społecznej wyniosła:

- 49 rodzin/osób - (zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy).
- 71 rodzin/osób - świadczenie pielęgnacyjne.
- 159 rodzin/osób - zasiłek pielęgnacyjny.
- 2 osoby/rodziny- zasiłek dla opiekunów.

II. Cele programu.

Celem wsparcia osób niepełnosprawnych jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i ich rodzin już na etapie wystąpienia i rozpoznania niepełnosprawności oraz przez cały czas jej występowania w trakcie życia osoby z dysfunkcją organizmu. Wsparcie i wyrównywanie szans we wszystkich aspektach życia społecznego zachodzi w różnej formie, adekwatnie do istniejących potrzeb osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Niezwykle istotnym jest to, żeby osoby niepełnosprawne i ich bliscy mieli świadomość, że nie są osamotnieni w swojej niepełnosprawności i problemach jakich ona dotyczy, że funkcjonują instytucje, z których pomocy i wsparcia w każdej chwili mogą skorzystać. Pomoc taka winna podnosić sprawność fizyczną uszkodzonych narządów i funkcji całego organizmu, usprawniać psychicznie oraz społecznie, a jednocześnie pozwalać na optymalne przystosowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym, oczywiście na miarę psychosomatycznych możliwości osoby niepełnosprawnej.

III. Adresaci programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Malechowo:

- do osób trwale i czasowo niepełnosprawnych;
- do rodzin z osobą niepełnosprawną;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne;
- jednostek organizacyjnych gminy.

IV. Partnerzy w realizacji programu

Przy realizacji programu niezbędne jest współdziałanie m. in.:

- Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Powiatowego Urzędu Pracy
- Placówek oświatowych;
- Placówek służb zdrowia
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Organizacji pozarządowych;
- Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

- 1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym różnorodnych form wsparcia socjalnego umożliwiające pełne uczestnictwo w życiu społecznym.*

Zadania:

1. Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
2. Dofinansowanie kosztów dowozu osób na warsztaty terapii zajęciowej (WTZ).
3. Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
4. Świadczenie usług w ramach opieki wytchnieniowej oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.
5. Realizowanie programów „Korpus wsparcia seniorów”, „Opieka 75+”
6. Zapewnienie całodobowej opieki przez umieszczenie osób niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej, schroniskach, zakładach opiekuńczo-leczniczych.
7. Opracowanie szczegółowych zasad udzielania pomocy finansowej dla osób z niepełnosprawnościami wprowadzanych corocznie zarządzeniem Wójta Gminy.

Wskaźniki:

1. Ilość osób, które skorzystały z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych GOPSu.
2. Liczba osób niepełnosprawnych umieszczonych w DPS-ach, schroniskach.
3. Liczba osób które skorzystały z WTZ.
4. Liczba osób które skorzystały z opieki wytchnieniowej oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, korpusu wsparcia seniorów, opieka75+.
5. Liczba dofinansowań z PFRON.
6. Liczba osób korzystających ze wsparcia finansowego w ramach w/w zasad.

2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz podnoszenie świadomości społecznej na kwestie związane z niepełnosprawnością.

Zadania:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych .
2. Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego wśród osób niepełnosprawnych.
3. Upowszechnianie i aktualizowanie o wszelkich formach pomocy dla osób niepełnosprawnych poprzez różne formy przekazu.
4. Informowanie o sukcesach i osiągnięciach osób niepełnosprawnych.
5. Rozwój teleopieki.
6. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej wśród dzieci i młodzieży w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów społecznych osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki:

1. liczba organizacji pozarządowych współpracujących z gminą działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.
 2. liczba informatorów , ulotek, informacji zamieszczanych na stronach internetowych.
 3. Liczba osób które skorzystały z doradztwa.
- 3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji oraz umożliwienie rozwijania ich zdolności intelektualnych i fizycznych.**

Zadania:

1. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym korzystania z wszystkich form kształcenia i opieki określonych w ustawie o systemie oświaty w odpowiednich placówkach edukacyjnych.
2. Zapewnienie ciągłości kształcenia dzieciom i młodzieży na wszystkich poziomach edukacji.
3. Zapewnienie nauczania indywidualnego dzieciom, które ze względu na stan zdrowia nie mogą uczęszczać do szkół ogólnodostępnych.
4. Kierowanie uczniów niepełnosprawnych do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych w celu wydawania orzeczeń.
5. Włączenie organizacji pozarządowych we wspomaganie procesu nauczania i wychowania.
6. Prowadzenia gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej (UKS-y).
7. Świadczenie dowozu dzieci z niepełnosprawnością do placówek oświatowych poza teren gminy.

Wskaźniki:

1. Liczba dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do szkoły.
2. Ilość wydawanych orzeczeń.
3. Liczba dzieci korzystających z zajęć.
4. Liczba organizacji pozarządowych.

4. Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych

Zadania:

1. Likwidowanie barier architektonicznych w budynkach organizacyjnych.
2. Likwidacja barier architektonicznych.

Wskaźniki:

Liczba miejsc zlikwidowanych barier architektonicznych.

5. Wyrównanie szans osób niepełnosprawnością

Zadania:

1. Wspieranie opiekunów z niepełnosprawnością – zwiększenie dostępności opieki wytchnieniowej oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.
2. Aktywizacji i integracji społeczna osób z niepełnosprawnościami.

Wskaźniki:

1. Liczba osób z niepełnosprawnością, których opiekunowie zostali objęci opieką wytchnieniową.
2. Liczba osób objętych wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej.
3. Liczba uczestników przedsięwzięć w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami.
4. Liczba przedsięwzięć w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami.
6. *Zwiększenie dostępu do leczenia opieki medycznej, w tym rehabilitacji i usług socjalno-opiekuńczych.*

Zadania:

1. Wspieranie procesu leczenia i rehabilitacji szerokim poradnictwem i wsparciem specjalistów, w szczególności: psychologów, pedagogów, terapeutów i pracowników socjalnych oraz samych osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin.
2. Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z rehabilitacji i usług rehabilitacyjnych jak najbliżej miejsca zamieszkania.
3. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez przyznanie pomocy na cele zdrowotne i socjalne.
4. Wykorzystanie pracy socjalnej w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej w usamodzielnianiu się, aktywizowanie do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów życiowych, inicjowanie tworzenia organizacji pozarządowych działających w środowiskach osób niepełnosprawnych.
5. Kontynuowanie współpracy w zakresie wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego na terenie gminy Malechowo.

6. Wspieranie działalności Klubów Seniora.

Wskaźniki:

1. Ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z rehabilitacji.
2. Liczba osób objętych wsparciem poradnictwa specjalistów.
3. Ilość osób, którym przyznana była pomoc finansowa.
4. Liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem pracownika socjalnego.
5. Ilość wypożyczonego sprzętu.
6. Ilość klubów seniora.

VI. Finansowanie programu

Gminny Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami będzie finansowany z następujących źródeł:

1. Budżet państwa,
2. Środki własne gminy,
3. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
4. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia,
5. Środki pomocowe Unii Europejskiej,
6. Udział własny beneficjentów,
7. Dotacje i granty,
8. Współfinansowanie przez osoby fizyczne, prawne -sponsoring.

VII. Monitoring programu

Nieodzownym elementem wdrażania programu jest jego monitorowanie. W związku z powyższym corocznie będzie przygotowywane „Sprawozdanie o stanie realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami”. Umożliwi to bieżące sprawdzanie stopnia realizacji poszczególnych zadań. Koordynatorem programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie.

Do dnia 30 czerwca każdego roku będzie przedkładane Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu za rok poprzedni.

VIII. Oczekiwane rezultaty

Oczekiwany efekt realizacji programu jest poszerzenie dostępu osób niepełnosprawnych do życia społecznego, kulturalnego, oraz rynku pracy i rynku edukacyjnego. W kwestii ukierunkowania na wsparcie instytucji i partnerów społecznych efektem programu będzie poprawa skuteczności funkcjonowania tych podmiotów, zwiększenie oferty, lepsza koordynacja działań, większa otwartość na problemy wynikające z wykluczenia społecznego i upowszechnienie rozwiązań służących integracji zawodowej i społecznej oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych.

Kolejną ważną kwestią jest stworzenie funkcjonalnego oraz dostosowanego do potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych systemu informacji, w szczególności zmiana postaw społeczeństwa, instytucji oraz samych osób niepełnosprawnych.

Za istotny efekt realizacji projektu przyjmuje się również skoordynowanie i usprawnienie przepływu informacji kierowanych do niepełnosprawnych. Są to zarówno informacje bezpośrednio dotyczące niepełnosprawności, praw i obowiązków osób niepełnosprawnych, usług instytucji i organizacji pozarządowych oraz pozostałej tematyki związanej z niepełnosprawności.

